

Natafelen

Afronding van de Kerngroep Tafelgesprekken 2022-2023 en aanbevelingen voor een vervolg

'Aan tafel!'

In opdracht van de Kerkenraad heeft de Kerngroep Tafelgesprekken in het seizoen 2022-2023 verkennende gesprekken gevoerd met een aantal verenigingen, stichtingen en organisaties in Bathmen, Okkenbroek en Lettele. De Kerkenraad wilde op deze wijze werk maken van haar gekozen speerpunt voor nieuw beleid: Versterken van de maatschappelijke relevantie.

Op zaterdag 26 augustus 2023 heeft de kerngroep de kerkenraad in het Noaberlookaal in Loo laten kennismaken met haar werkwijze en aan het werk gezet met vier thema's die uit de gesprekken gedistilleerd zijn. En op 4 oktober 2023 heeft de kerngroep haar gesprekspartners, gezamenlijk uitgenodigd in De Spil in Lettele, eveneens over deze vier thema's laten brainstormen.

Zonder dit te weten waren we als kerngroep met onze tafelgesprekken het landelijk jaarthema 2023-2024 van de Protestantse Kerk, 'Ga mee!', een jaar vooruit. We maakten daarbij principiële beweging van binnen naar buiten in plaats van omgekeerd. Met andere woorden gezegd: we vroegen onze gesprekspartners niet bij onze kerkelijke tafel aan te schuiven, maar waren te gast aan die van hen en op hun vergadertijd. Zo maakten we het jaarthema 2022-2023, 'Aan tafel!', concreet.

In deze notitie tafelt onze kerngroep hiervan na. Daarbij bevelen wij de kerkenraad aan verder méé te gaan in de ingezette beweging van binnen naar buiten. Aan het eind zetten wij deze aanbevelingen op rij.

De verslagen van de in totaal 22 bijeenkomsten van de werkgroep zijn bijlage bij deze notitie. Dat geldt ook voor de impressies van 26 augustus en 4 oktober. Dit alles is te vinden in Fjellet.

Saamhorigheid

Aan tafel hoorden we van onze gesprekgenoten wat hen energie geeft en juist energie kost. En ook hoe er tegen de kerk wordt aangekeken.

Onze plattelandsregio kent een rijk verenigingsleven, dat veel mensen op de been brengt en voor saamhorigheid zorgt. Op de PJB na blijkt het wel lastig om nieuwe mensen voor bestuurstaken te vinden. Levensbeschouwelijke en existentiële thema's en zingevingsvragen houden iedereen – in meerdere of mindere mate – op één of andere wijze bezig. Dat is merkbaar in wandelgangen en tijdens het koffiedrinken of de borrel. Deze thema's en vragen worden echter nauwelijks of niet expliciet gemaakt in vergaderingen of programmering. Hierin ziet de kerngroep een wezenlijke rol voor onze kerk weggelegd in het plattelandsleven van alledag.

Uit de gesprekken distilleerden we als kerngroep vier centrale thema's:

1. Noaberschap,
2. Jaarritme, kerkelijk jaar en dorpsagenda's,
3. Jongste generaties,
4. Levensvragen.

Alle vier hebben te maken met wat je in één woord de 'leefbaarheid' in onze plattelandsgemeenten kunt noemen. Die blijkt levendig te zijn. Wel kan meer onderlinge afstemming en verbinding deze leefbaarheid versterken, zo werd niet alleen in afzonderlijke tafelgesprekken maar ook op de gezamenlijke bijeenkomst op 4 oktober gezegd.

Ook hierin lijkt een rol voor de kerk te liggen, die van onderlinge verbinder. De organisatievorm van de PJB spreekt onze kerngroep hierbij aan: koepel zijn voor allerlei vriendengroepen die ook los van de PJB hun eigen dingen doen. De koepel zorgt voor saamhorigheid en een scala aan activiteiten en feesten, die elke groep afzonderlijk niet kan organiseren.

Nota bene: in wezen is dit de volkskerk – in elk van onze drie plaatsen principieel één dorpskerk – die in Bathmen en Okkenbroek (protestants) en Lettele (rooms-katholiek) altijd nauw verweven is geweest met het alledaagse dorpsleven. Het gaat om kerk-zijn ván, vóór en mét het dorp in plaats van op een eilandje naast of zelfs los van het dorpsleven.

Dorpseigen-activiteiten

Mooi was de ruimte die onze kerngroep van de Rooms-Katholieke Parochie kreeg om ook in Lettele tafelgesprekken te houden. Hoewel er in vroegere tijden soms een scherpe afbakening tussen protestants en rooms-katholiek was, is er in onze regio al lange tijd een hechte oecumenische samenwerking in BOL-verband, die deze ruimte mogelijk maakte. Dit verband kan, nog sterker dan alleen het verband van onze PG Bathmen-Okkenbroek, de in de vorige paragraaf genoemde koepel versterken en hierbij borg staan voor ook de dorpseigen-activiteiten in Bathmen, Okkenbroek en Lettele afzonderlijk. School, dorps- en Oranjefeesten zijn hiervoor goede ingangen. Waarbij we hierbij ten overvloede nog opmerken dat hiervoor in elk van de dorpen prima dorpshuisruimten beschikbaar zijn.

Agrarische gemeenschap

De kerngroep heeft ook met enkele boeren en boerinnen uit onze kerkelijke gemeente gezamenlijk om de tafel gezeten, zij het dat voor deze tafel de foyer van Cultuurhuus Braakhekke was uitgekozen.

Velen van deze specifieke beroepsgroep maken vaak al lange tijd in opeenvolging van generaties belangrijk deel uit van onze plattelandsomgeving. Individueel in gesprek lijkt makkelijker dan in groepsverband en heeft als voordeel dat daarbij altijd een rondleiding kan worden gegeven van het eigen boerenbedrijf.

Nota bene: de oecumenische werkgroep Landbouw en Kerken (die zich uitstrekt tot Colmschate-Schalkhaar) organiseert één keer in de twee jaar een boerderijdienst, waarbij ze rekening houdt met de spreiding van de diensten in dit uitgestrekte gebied. Eveneens om de twee jaar is er een themabijeenkomst die als

voorbeeld van bottom-up kan worden beschouwd. Dit jaar is dat op 29 november op Stadsboerderij Heerlijkheid Linde in Schalkhaar met het thema 'Heilige grond'.

Basisscholen

De kerngroep is tot nu toe alleen aan tafel geweest bij de medezeggenschapsraad van WereldWijzer Okkenbroek. Druk gevulde agenda's lijken tot nu toe een rol te spelen in het nog uitstaan van de tafelgesprekken met de medezeggenschaps- of ouderraden van de andere basisscholen.

Ook lukte het de kerngroep niet om de pioniersplek Kliederkerk en Zin op School ter oriëntatie aan de eigen vergadertafel te ontvangen. De ene plek zat hiervoor te krap in de bemensing, terwijl de andere geen gehoor gaf op meerdere keer vragen. De kerngroep had gekozen voor oriëntatie op één van deze twee pioniersplekken om zicht te krijgen op bestaande mogelijkheden voor de doelgroep van kinderen en ouders in de leeftijd van de basisschool.

In de loop van vorig seizoen is er op zondag 26 maart een pop-up activiteit geweest voor ouders en kinderen in de leeftijd van 0-12. Daaruit zijn enkele ouderontmoetingen voortgekomen. Die zetten zich dit seizoen met regelmaat voort, waarbij ook weer een activiteit in december met de kinderen erbij voor ogen staat.

Bottom-up kerk en pop-up activiteiten

De kerk lijkt op een honingbij, merkten we in het voorjaar in onze kerngroep op. Van bloem naar bloem rondvliegend in onze plattelandsgemeenten zorgt ze voor verbinding en kruisbestuiving. Ze laat de bloemen de bloemen en vliegt daarbij heen en weer tussen bloemen en de eigen bijenkorf. Daar wordt honing gevormd, die smaakmaker kan zijn. En van honing kun je ook kaarsen maken, waarvan één al het verschil kan betekenen tussen donker en niet helemaal meer donker.

De attitude die bij dit kerktype past, focust op bottom-up en pop-up. Bottom-up betekent dat zij geen enkele activiteit in haar kerkelijke ruimtes kan denken zonder dat die ontspringen aan het alledaagse leven in onze plattelandsgemeenten. En pop-up betekent dat zij in staat is ad hoc en ter plekke te kunnen inspelen op actuele, existentiële en levensbeschouwelijke vragen en thema's van groepen én individuele mensen.

Die laatsten, individuele mensen, zijn als zodanig weliswaar niet in beeld geweest in de tafelgesprekken van de kerngroep, die zich richtten op verenigingen, stichtingen en organisaties. Maar wat voor activiteiten in groepsverband geldt, acht de kerngroep in het kerktype van de honingbij ook van toepassing op individuele vragen en thema's: je rondvliegen beperk je niet tot de bloemen die in je kerkelijk ledenregister staan.

Als een honingbij

Het natafelen in deze notitie betekent voor onze kerngroep de afronding van haar werk. Kort samengevat bevelen we de kerkenraad aan om in haar spoor als een honingbij te blijven rondvliegen en het bij-de-bloemen-aan-tafel te gaan speerpunt van beleid te maken. Concreet betekent dit dat de kerkenraad:

1. ... haar attitude en organisatie bottom-up en pop-up laat zijn.
2. ... de vier centrale thema's tot aandachtsveld van vier verschillende taakgroepen maakt:

- Noaberschap – wat nu veld van taakgroep pastoraat en deels diaconie is;
 - Jaarritme – wat nu veld van taakgroep vieren is;
 - Jongste generaties – wat nu geen eigen taakgroep heeft;
 - Levensvragen – wat nu veld van taakgroep pastoraat en deels diaconie is.
3. ... zorgt voor en meewerkt aan gezamenlijke bijeenkomsten als op 4 oktober.
 4. ... het BOL-verband versterkt.
 5. ... de bijeenkomsten met jonge ouders voort te zetten en in deze ontmoetingen te luisteren naar hoe we als kerk met hen mee kunnen gaan.
 6. ... zorgt voor individuele aandacht voor de agrarische gemeenschap.
 7. ... de gesprekken met de basisscholen alsnog laat plaatsvinden.

Bathmen-Okkenbroek-Lettele, 7 november 2023

Ankie Borger
Frits Mandersloot
Theo Overduin
Jorianne Poll
Géke Veldwachter
Gert Wijnstok